Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu insertiunilorŭ: o seriă garmendu pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifu și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. său 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 43. Brașovŭ, Vinerĭ, 26 Februarie (9 Martie) 1888.

Brașovŭ, 25 Februarie a. c.

Scirile ce ne sosescŭ de pretutindenĭ suntŭ neliniștitóre.

Imperatulŭ Wilhelm e greu bolnavŭ. Puterile i se slăbescŭ din ce în ce și în etatea sa fórte înaintată e puțină speranță, că se va pute restabili.

Moștenitorulŭ tronului germanŭ se află asemenea în urma grelei sale suferințe într'o stare desperată, așa că după spusa medicilorŭ, carĭ îlŭ caută, órele vieții sale suntŭ numĕrate.

In Germania domnesce din causa acésta mare iritațiune. Perderea acestorŭ doi principĭ aprópe deodată, sémte fiecare, este o grea lovitură pentru imperiu. Speranțe marĭ aveau Germanii în prințulŭ de coronă, care era iubitŭ pentru rarele sale calitățĭ. Elŭ avea sĕ fiă chiămatŭ a duce după mórtea bĕtrânului Wilhelm sarcina grea a unui domnitorŭ peste imperiulŭ germanŭ. Fiiulŭ principelui moștenitorŭ, prințulŭ Wilhelm, este încă prea tînĕrŭ și prea puținŭ espertŭ. De aicĭ marea îngrijire ce a cuprinsŭ tóte păturele societății germane în fața tristelorŭ scirĭ dela Berlinŭ și San-Remo.

Tragica coincidință a periculului, de care este amenințată viéța împĕratului germanŭ și a fiiului sĕu în momentele de față mai stă în legătură încă și cu părerea, ce s'a lățitŭ în timpulŭ din urmă, că aceștia, dér mai alesŭ împĕratulŭ Wilhelm, stăruiescŭ cu totŭ adinsulŭ pentru susținerea păcii și că, după ce nu vorŭ maĭ fi între cei vii, sorții păcii se vorŭ micșora.

De aceea scirea despre gréua îmbolnăvire a împĕratului Wilhelm a produsŭ așa de mare panică la bursa din Viena, încâtŭ îndată a scădutŭ cursulŭ hârtiilorŭ de valóre.

Sorții păcii se micșóreză pe ḑi ce merge.

Se spera că prin propunerea Rusiei cestiunea bulgară va întra într'unŭ stadiu pacînicŭ. Sprijinită fiindŭ de Francia și de Germania, Rusia a reportată unŭ succesŭ diplomaticŭ, care însĕ nu are nicĭ o valóre practică pentru ea. Turcia în adevĕrŭ fù îndemnată a adresa o notă la Sofia, prin care declară că presența prințului de Coburg în Bulgaria este ilegală. Atâta a dobênditŭ Rusia, Dér Bulgarii suntŭ decișĭ a pune *ad acta* nota marelui Vizirŭ, și nicĭ că'i dóre capulŭ de urmările ei.

Póte că cei din Petersburgŭ au sperată multŭ dela intervenirea diplomatică a Turciei la Sofia. Bulgarii însĕ parŭ a fi decișĭ de a nu lăsa sĕ-i turbure nimicŭ. Ei ḑicŭ, că destulŭ au totŭ așteptatŭ, ca marile puterĭ sĕ ajungă la o înțelegere asupra regulării cestiunei bulgare. După ce acuma ei înșiși au căutatŭ sĕ-șĭ ajute și după ce prin alegerea prințului Ferdinand au făcutŭ finitŭ crisei, de care a fostŭ bântuită țéra lor, Bulgarii declară că suntŭ resoluțĭ a susține pe principele de Coburg pe tronulŭ bulgarŭ până la estremitate.

E învederatŭ că în asemenĭ împrejurărĭ Rusia nu se va mulțumi cu simpla declarare de ilegalitate a Porții, ci va merge unŭ pasŭ mai departe. Se și vorbesce de nouĕ propunerĭ ale Rusiei, carĭ vorŭ avé negreșitŭ de scopŭ a face „sĕ se restabilescă ordinea“ în Bulgaria după dorința Țarului.

Se asigură, că negociările între cabinete se continuă și că cabinetulŭ din Petersburgŭ îșĭ dă marĭ silințe de a câștiga și pe Austro-Ungaria, Italia și Anglia pentru părerile sale. Ba mai multŭ, se pretinde că aceste trei puterĭ arŭ fi chiar dispuse de a primĭ mĕsura propusă în contra prințului Coburg, dér voiescŭ numai sĕ scie mai înainte, că ce are sĕ se întêmple după gonirea lui din Bulgaria. Asupra întrebării, că ce are sĕ urmeze Rusia însĕ observă mare tăcere, ceea ce nasce numai bănuielĭ la celelalte puterĭ în privința planurilorŭ ei.

Intr'aceea partida rusofilă din Bulgaria earășĭ îșĭ ridică capulŭ. Karavelov a fundatŭ unŭ nou ḑiarŭ „Trnovska Constitutia,“ care critică în modulŭ celŭ mai aspru guvernulŭ actualŭ Stambulov-Radoslavov, apelândŭ la Bulgarĭ ca sĕ considere pe Rusia, care a creatŭ Bulgaria cu marĭ jertfe, ca unŭ „idolŭ“ alŭ lorŭ, și sĕ nu se încrédă în Austro-Ungaria cea „nesățiósă.“ „Idealulŭ Rusiei,“ ḑice numita fóiă, „e Macedonia pentru Bulgaria. Austro-Ungaria însĕ rĕmnesce la Macedonia ca sĕ șĭ facă drumŭ printr'însa până la mare.“

Grele ḑile îi mai așteptă dér încă de aci încolo pe Bulgarĭ și cu dênșii vorŭ trebui sĕ sufere mai multŭ séu mai puținŭ tóte poporele cele micĭ din peninsula balcanică, carĭ suntŭ decise a-șĭ apĕra cu tóte puterile libertatea și independența.

Francia și situațiunea europénă.

In camera francesă, Marchisul *de Breteuil* a ținutŭ la 29 Februarie n. o interesantă vorbire, care a făcutŭ sensațiune. Acéstă vorbire se póte considera ca unŭ rĕspunsŭ la discursulŭ de deunăḑile alŭ lui Bismark.

Marchisulŭ de Breteuil, precum se scie, a întreprinsŭ împreună cu Lordulŭ englezŭ Randolph Churchill o călĕtoriă în Rusia și au fostŭ primițĭ cu distincțiune la curtea Țarului. Vorbirĕa a rostit'o marchisulŭ cu ocasiunea desbaterii bugetului ministerului de esterne și a fostŭ ascultată cu atențiune încordată, în unele locurĭ primită cu aplause, în altele cu contradicerĭ. Etă în esență ce a ḑisŭ:

Vreu sĕ vorbescŭ despre alianța triplă încheiată în 1887. Ințelegerea dintre Austria, Germania și Italia e pré importantă, decâtŭ ca sĕ nu se ia în considerare, pe lângă tótă reserva, de pe tribuna camerei francese, că ce prețuesce ea din punctŭ de vedere francesŭ și ce atitudine impune ea Franciei. Décă e vorba de unŭ interesŭ francesŭ față cu streinătatea, atuncĭ nu esistă nicĭ monarchiștĭ, nicĭ republicanĭ, ci numai Francesĭ. (Aplause).

Fără a lua în semă publicarea tractatului de alianță austro-germanŭ, cred că politica alianței triple e pacînică, deórece *Bismarck* a declaratŭ dóră acésta. Mai importantă însĕ în favórea păcii este *defectuositatea și neputința alianței triple*. Forțele puterilorŭ aliate nu suntŭ mai tarĭ, decâtŭ ale puterilorŭ rĕmase independente. Acésta însemnéză multŭ pentru echilibrulŭ europeanŭ, este cea mai bună, póte că singura garanțiă a păcii. (Aplause). Pentru ca se evite rĕsboiulŭ în Europa, orĭ póte ca sĕ dicteze voința sa Europei, prințulŭ Bismark, neliniștitŭ prin *independența Rusiei*, a căutatŭ aliațĭ. Póte că, șĭ-a gânditŭ el, isbucnesce rĕsboiulŭ contra voinței sale. In acestŭ casŭ Austria póte sĕ atace pe Rusia, și Italia sĕ dea de lucru Franciei. Atuncĭ elŭ ar putea interveni într'o direcțiune orĭ într'alta, spre a obținea în fine unele folóse. Negustoria nu pare avantagiósă pentru celelalte două puterĭ aliate. Dér Austria n'a putută rĕsista propunerilorŭ Germaniei și 'acésta nu trebue sĕ i-o luămŭ Austro-Ungariei în nume de rĕu. Italia a pututŭ, în casulŭ unui rĕsboiu cu Francia, se nutréscă îngrijirĭ pentru litoralii sĕi; dér Bismark făcŭ sĕ lucéscă înaintea ochilorŭ alianța cu Anglia și așa *Crispi* plecă dela Friedrichsruhe mândru, gloriosŭ și angajatŭ. (Aplause). Anglia urmézâ de multŭ principiulŭ neamestecării în afacerĭ continentale; Anglia nu s'a alăturatŭ la alianța triplă.

D-lŭ de Bismarck póte fi acum mândru de amêndoi aliații sĕi; dér că óre se baséză și pe pofta lorŭ de rĕsboiu și pe trăinicia lorŭ, asta n'o sciu. In totŭ casulŭ elŭ șĭ-a sporitŭ puterea militară. Bismark trebue că era îngrijatŭ, că, décă Rusii arŭ bate pe Austro-Ungaria, după cea dintêiu ciocnire s'ar face pacea fără elŭ în schimbulŭ unorŭ promisiunĭ orĭ unei concesiunĭ din partea Rusiei. Ba trebue că s'a și 'ntrebatŭ, că óre Austria a ertatŭ Prusiei, fiindŭ că acésta a luatŭ la sine supremația în Germania, și că óre acestŭ cugetŭ n'ar aduce repede la cale între Austria și Rusia pacea, care ar lăsa pe Germania singură între Rusia și între Occidentŭ (Francia). Italia n'are nicĭ unŭ interesŭ sĕ pórte rĕsboiu cu cineva. O victoriă nu i-ar puté oferi nimicŭ, dér o perdere i'ar putea pune totulŭ în jocŭ; pentru o astfelŭ de aventură au Italienii pré mult spiritŭ politicŭ. Sunt convinsŭ, că cancelarulŭ imperiului nu se 'ncrede multŭ în obligamentele ce și-le-a luatŭ Crispi, care în acéstă afacere póte că nu representă opiniunea națională a țĕrei sale (Aplause), și care mâne póte cădé ca unŭ simplu ministru francesŭ. (Risete și aplause 'n drépta).

Geniulŭ lui Bismarck, destoinicia sa diplomatică, au împedecatŭ până adĭ isbucnirea rĕsboiului. Dér décă elŭ ar avé deplină încredere în aliații sĕi, atuncĭ n'ar spori astfelŭ înarmările. De aceea a și întrebuințatŭ tóte mijlócele de seducere, ca sĕ înduplece pe Anglia a se alătura la alianța triplă, căcĭ de acolo aternă ajutorulŭ din partea Italiei. Câtva timpŭ sĕ părea că lordulŭ *Salisbury* vre sĕ cedeze, dér în curêndŭ vĕḑŭ elŭ, că partidulŭ sĕu nu l'ar urma pe acéstă cale. De aceea sunt convinsŭ, că *Anglia e liberă de ori-ce angajamentŭ* și nu e înclinată a'șĭ lega sórtea de Germania, Austria și Italia (Aplause). Anglia e ocupată mai multŭ cu afacerile sale asiatice, decâtŭ cu ale continentului. Eu credŭ că temerile ei privitóre la înaintarea Rușilorŭ în Asia suntŭ exagerate, dér suntŭ convinsŭ, că *Anglia ar lăsa bucurósă pe Țarulŭ sĕ înainteze în Europa către Marea Mediterană, décă Rusia ar renunța a înainta către Afganistanŭ.* Anglia înțelege, că mai curêndŭ cere interesulŭ ei a se alia cu Rusia decâtŭ a apuca pe calea alianței triple. *Bismarck se póte găsi așadér, într'unŭ momentŭ dată între Francia și Rusia.* Se pare că elŭ nu se îndoiesce că'i póte bate pe amêndoi, dér cu tóte milióne sale de soldațĭ *póte elŭ risca într'o luptă esistența împĕrăției?* De aceea credŭ, că Germania e mai puținŭ mulțămită cu alianța triplă, decâtŭ cum e în aparință, mai alesŭ fiind că Rusia e așa de rĕu înlocuită în alianță, și de aceea Germania nicĭ nu vré isbucnirea rĕsboiului.

Dér Germania mai are și alte motive, înaintea cărora trebue sĕ ne plecămŭ: vêrsta *împĕratului* și din nenorocire starea sanitară neliniștitóre a *prințului de coronă* (Mișcare). De sigurŭ din causa nouei atitudinĭ a împĕratului Rusiei, din causa liberei sale procederĭ și a jertfelorŭ sale pentru sporirea forțelorŭ militare vedemŭ pe celŭ mai încarnatŭ dușmanŭ alŭ Franciei atâtŭ de nervosŭ și neliniștitŭ. Deja în 1875 aveamŭ o *datoriă de recunoscință către Alexandru II.* (Aplause); dér în țéra nóstră suntŭ așa de vii simpatii pentru Rusia, încâtŭ nimenea nu va regreta *mărirea acestei datorii.* (Indelungĭ aplause și mișcare pe tóte băncile). De când Țarulŭ a eșitŭ din vechia alianță triplă, Bismarck a regretatŭ mai multŭ decâtŭ odată că n'a lăsatŭ deja mai nainte Franciei sânge până la ultima picătură, *saigna à blanc*, precum s'a esprimatŭ elŭ, adĭ acésta nu mai e cu putință, nu fiindŭ că credŭ, că *alianța cu Rusia* ar fi adĭ realisată, ba sunt de părere chiar, că *încă n'a sosită momentulŭ* pentru o astfelŭ de alianță, ea ar puté precipita evenimentele, dér a ajunge a fi firmŭ convinsŭ, că *Rusia are unŭ interesŭ capitalŭ in esistența nóstră* (Aplause). Décă ar esista numai simpatii reciproce și antipatii comune, așŭ fi mai scepticŭ, dér Rusia are interesŭ a ne susține ca mare putere spre a face mai culantă (sĕ se îndúplece mai ușorŭ) în afacerĭ orientale, căcĭ de 150 de anĭ *Rusia nicĭodată n'a renunțată la ținta sa: Constantinopolulŭ.* S'a credutŭ, că Rusia devine pré mare și puternică, și a fostŭ combătută. De atuncĭ raporturile privitóre la Marea Mediterană s'au schimbatŭ. Italia, Anglia și Francia au devenitŭ puterĭ maritime importante, istmulŭ Suez a fostŭ tăiatŭ și *nicĭ o națiune nu s'ar mai lupta pentru esistența Sultanului. Din* punctŭ de vedere francezŭ, cestiunea Orientului se póte privi adĭ altfelŭ decâtŭ înainte cu 30 de anĭ. (Aplause)

Bismarck a rĕsturnatŭ pe continentŭ echilibrulŭ europenŭ și elŭ singurŭ e responsabilŭ pentru grozavele înarmărĭ, ce apasă Europa. (Aplause). Dér elŭ nu póte împedeca ca Anglia sĕ se gândéscă la interesele sale asiatice Rusia sĕ rĕmână neînfrântă, și Francia sĕ fiă o națiune mare, ca față cu tripla alianță sĕ esiste trei marĭ puterĭ independente, pe care interese comune le potŭ oprì

într'unŭ momentŭ datŭ. Tóte opintirile nóstre sĕ ţintéscă a trage folosŭ din acéstă stare a lucrurilorŭ. (Vii aplause). *Acéstă problemă ar fi de sigurŭ mai uşoră decă Francia n'ar avea în contră-i chiar forma sa de guvernŭ.* (Protestări în stânga aplause în drepta). O democraţiă nu póte înusufla spontaneu încredere suveranilorŭ regenţĭ. (Proteste şi mişcare). Timpul póte slăbi acéstă impresiune, decă republica îşĭ dă silinţa a fi moderată. (Larmă în stânga). Dér ce sĕ dică omulŭ, când *în 17 anĭ au fostŭ 17 miniştri de rĕsboiu?* (Aplause în drepta, vii întreruperĭ în stânga). Pretutindenea domnesce *nestatornicia*, pretutindenea dai de neputinţa de a începe tractărĭ, deórece nimenea n'are perspectiva de a rĕmânea şése lunĭ la guvernŭ. (Indelungată larmă în stânga. | Leygnes strigă: Tovarăşii d-tale au provocatŭ tóte crisele]. Faceţĭ politică internă bună şi atuncĭ va fi cu putinţă o bună politică esternă.

Vorbitorulŭ apostrofeză apoi pe ministrulŭ de esterne Flourens, căruia îi dice, că vorbirea sa electorală i-a stricatŭ. şi doresce ca schimbările ministeriale sĕ se întindă şi asupra celorŭ carĭ au portofolie de rásboiu şi de marină. Camera francesă. dice elŭ mai departe, nu va arĕta doră mai puţinŭ patriotismŭ decâtŭ membrii parlamentului germană. Sĕ dămŭ o desminţire cuvinteiorŭ lui Bismarck, că noi amŭ nutri ură contra altorŭ naţiunĭ. Dorinţa lui cea mai mare este de a ne isola, sĕ căutămŭ sĕ nu fimŭ isolaţĭ. Sĕ dorimŭ ca Ţarulŭ, care vrea pacea — şi nimenea nu se va îndoi aci la vorbele sale [Aplause] — sĕ stăruiască în situaţiunea sa independentă şi *sĕ rĕmână judecătorulŭ-arbitru asupra păcii*. Trebue sĕ folosimŭ ocasiunea de a'i dovedi adevĕratele nóstre simpatii (Mişcare), dér fără a esagera în demonstraţiunĭ. (Indelungă mişcare. Deputatulŭ Laur: Şi ce faceţĭ cu Alsaţia-Lotaringia? — Strigărĭ respingĕtóre în drepta şi în stânga]. Trebue sĕ dovedimŭ că *suntemŭ amicĭ solidĭ. dér discreţĭ.* [Deputatulŭ radicalŭ Dreifuss: Şi independenţĭ.]

Faţă cu *Anglia* domnesce o nenţelegere. Raporturile ar trebui sĕ fiă mai amicale, intenţiunile Angliei privitóre la Egiptŭ sĕ nu fiă puse la îndoială şi sĕ se facă concesiunĭ reciprocŭ. Când *Italia* va fi convinsă despre intenţiunile nóstre pacĭnice şi va vede, că noi nu suntemŭ geloşi de dosvoltarea sa, atuncĭ ne va apropia în cele din urmă comunitatea intereselorŭ. (Esclamărĭ de îndoială.) Francia sĕ rĕmână liniştită şi cu demnitate, se nu neglige nicĭ unŭ mijlocŭ eficace, sĕ nu'şĭ împrăştiă forţele în ţinuturĭ depărtate [Aplause 'n stânga şi în drepta] şi faţă cu alianţa triplă sĕ pregătéscă teremulŭ pe care sĕ se [pótă concentra statele rĕmase independente. Sĕ câştigămŭ timpŭ, fără a ne restrînge prin greutăţĭ ale unorŭ alianţe premerse... [Aci deputatulŭ Laur vre sĕ'lŭ întrerupă, dér de câte-orĭ începe sĕ vorbéscă e înăbuşitŭ de strigătele dreptei şi centrului. — Vicepreşedintele Develle: In cestiunĭ ce privescŭ interesele patriei, e necesară reculegerea şi liniştea, cu atâtŭ mai puţinŭ sĕ'obvină întreruperĭ, alŭ cărorŭ sensŭ s'ar pute altera şi esagera. — Aplause 'n drepta şi în centru; deputatulŭ Laur părăsesce sala între strigăte de batjocură ale dreptei].

Timpulŭ este celŭ mai bunŭ mijlocŭ de vindecare. Miniştri marĭ şi cuceritorĭ marĭ nu vorŭ trăi eternŭ şi rareorĭ au succesorĭ marĭ. Sĕ rĕmânemŭ noi o naţiune mare, *care vre pace, dér care nu se teme de rĕsboiu;* sĕ declarămŭ că Francia *respinge dela sine orĭ ce rĕsboiu ofensivŭ* şi că vre sĕ trăiéscă în pace cu demnitate şi cu onóre. Dela ministrulŭ de esterne nu doresee vorbitorulŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ şi prin cele espuse angagează numai persóna sa. [Indelungĭ aplause 'n drepta. Oratorulŭ e felicitatŭ de soţii sĕi de partidŭ.]

SCIRILE DILEI.

„Nemzet," organulŭ guvernului, s'a supĕratŭ rĕu pe D. *Dr. Alexandru Mocsonyi*, pentru că în enunciaţiunea sa. ce am publicat'o şi noi în unulŭ din numerii trecuţĭ, se „identifică cu generalulŭ Doda“ şi susţine în publicŭ, că espresiunile pentru carĭ i s'a făcutŭ procesŭ, nu potŭ fi atacate din punctŭ de vedere alŭ legalităţii. Fóia oficiósă mărturisesce că a fostŭ în idea, că d-lŭ Mocsonyi s'a retrasŭ cu totulŭ de pe tĕrémulŭ luptelorŭ politice şi că acum este neplăcutŭ surprinsŭ vĕdendu-lŭ, că încă totŭ mai ţine consecventŭ la vederile sale de mai nainte şi nu şĭ-a însuşitŭ „vederĭ mai resonabile şi mai puţinŭ primejdióse pentru statŭ.“ 'Ii displace fórte multŭ lui „Nemzet“ solidaritatea d-lui Mocsonyi cu d. Doda şi observările sale au aerulŭ de a dăscăli pe celŭ d'ânteiu pentru acésta. Noi credemŭ că d-lŭ Dr. Alexandru Mocsonyi nu va rĕmâne foiei guvernamentale datorŭ cu rĕspunsulŭ şi că se va convinge din atitudinea ei, că interesulŭ causei nóstre naţionale multŭ ameninţate reclamă, ca d-sa sĕ nu se mărginéscă numai la acea enunciaţiune, ci sĕ reîntre cu tótă tăria pe arena luptelorŭ politice alăturĭ cu toţĭ ómenii de bine şi oneştĭ patrioţĭ din sînulŭ poporului românŭ.

* * *

Representanţa comitatensă a *Maramureşului* a hotărîtŭ *sĕ maghiariseze* numele localităţilorŭ comitatului.

Dér pentru aceea comitatulŭ totŭ românescŭ va rĕmâne, de s'ar face macarŭ fărîme duşmanii neamului românescŭ.

* * *

In ultima şedinţă plenară a comunei bisericescĭ rom. cat. din Sibiiu, Dr. Persz în numele comisiunei de şepte, alésă de adunarea generală dela 2 Februarie 1887 pentru ca sĕ adreseze o representaţiune ministeriului de culte şi instrucţiune pentru obţinerea unei *subvenţiunĭ din averea Universităţii săsescĭ spre scopurĭ şcolare ale credincioşilorŭ bisericei rom. catolice* de pe fostulŭ fundus regius, raporta că nu s'a datŭ nicĭ o urmare petiţiunei ce, la sfatulu ministrului, din nou s'a adresatŭ Universităţii săsesescĭ. Adunarea a hotărîtŭ în urma acésta sĕ se adreseze în acéstă afacere o petiţiune dietei şi cu compunerea acestei petiţiunĭ s'a însărcinatŭ o comisiune de şépte, avĕndŭ şi problema d'a face şi paşii necesarĭ pentru obţinerea unui resultatŭ.

* * *

Comisiunea administrativă a comitatului Verócze din Slavonia, la propunerea viceşpanului Zuvay, a luatŭ conclusulŭ sĕ lucreze într'acolo, ca *sĕ se disolve consiliulŭ (comitetulŭ) comunalŭ din Djakovar* alesŭ în Ianuarie a. c. şi sĕ se numéscă unŭ comisarŭ guvernialŭ. Pretextulŭ e că acestŭ consiliu ar sta sub protectoratulŭ specialŭ alŭ Episcopului Strossmayer.

'Şĭ vorŭ ajunge maghiaronii scopulŭ?

* * *

Gendarmeria din Aiudŭ *a confiscatŭ dela unŭ Românŭ* din comuna învecinată Benedicŭ *o bucată de aurŭ de 75 grame greutate.* Românulŭ, fiindŭ trasŭ la rĕspundere pentru modulŭ cum a ajunsŭ în posesiunea acestei bucăţĭ de aurŭ, rĕspunse că l'a aflatŭ la rădĕcina unui prunŭ din grădina s'a cuocasiunea săpărei aceluia. Aurulŭ e încă secvestratŭ pănĕ ce se va dovedi adevĕrata lui provenienţă.

Crisa ministerială în România.

„România liberă“ anunţa, că d. Carpŭ şi amicii sĕi au declinatŭ onórea d'a participa în cabinetulŭ prinţului Dimitrie Ghica. Acelaşŭ diarŭ scrie:

„Pănă în momentulŭ de faţă nu s'a putută ajunge la constituirea Cabinetului.

Suntŭ dificultăţĭ de teoria şi de persóne.

In privinţa persónelorŭ, oposiţia-unită declară, că va combate orĭ-ce Cabinetŭ, unde ar pĕtrunde vre-unŭ colectivistŭ. Chiar prinţulŭ Dim. Ghica nu este agreatŭ de dénsa, dér va fi toleratŭ din causă, că Regele a credutŭ necesarŭ de a se adresa la preşedintele Senatului pentru respectarea usurilorŭ constituţionale.

De altă parte, maioritatea, deşi a declaratŭ în adunarea dela Senatŭ, prin glasurile d-lorŭ Brătianu, Lecca şi Orescu, că va da totŭ concursulŭ sĕu prinţului Dim. Ghica, ea ar fi comunicatŭ noului şefŭ alŭ Cabinetului, că acestŭ concursŭ este condiţionatŭ de aceea ca sĕ participe şi ea la guvernŭ, şi ca sĕ se înlăture absolutŭ orĭ-care membru din oposiţia-unită şi sĕ se mănţină unii înalţĭ funcţionarĭ colectiviştĭ în posturile lorŭ.

In acelaşŭ timpŭ, mai tóte persónele, la carĭ s'a adresatŭ prinţulŭ Dim. Ghica, ar fi declaratŭ, că unŭ guvernŭ, care ar continua sistema colectivistă nu mai are raţiune de a se forma. De aci mai multe deosebirĭ de vederĭ, carĭ mănţinŭ crisa.

Vorbindŭ despre crisa ministerială română *„N. fr. Presse“* dice, că nu i se pare fórte probabilŭ, că d. Brătianu voiesce seriosŭ sĕ persiste în demisiunea sa.

Brătianu, dice numitulŭ diarŭ se va retrage atuncĭ, când regele nu va mai voi sĕ-lŭ susţină. Pănă acuma regele Carolŭ a rechiămatŭ încă după fiecare crisă pe vechiulŭ şi probatulŭ cârmaciu.

Decă nu o va face acuma, — continuă „N.-fr. Presse“ — atuncĭ s'ar lăţi credinţa, că este ceva adevĕrŭ în învinuirile oposiţiunei contra ministrului-preşedinte. Pentru d. Brătianu nu esistă altă reabilitare în ochii lumei decâtŭ reîntrarea sa în cabinetŭ. După tóte esperiinţele de pănă'acum va fi cea mai probabilă soluţiune a actualei crise ministeriale române.

Brânza de Braşovŭ.

Amŭ reprodusŭ în dilele acestea sub acestŭ titlu unŭ micŭ articulŭ din „Românulŭ“, în care se dicea, că camera de

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Gustulŭ de cetitŭ.

(2)

Precum se instruesce, se subţiază şi se perfecţioneză gustulŭ individului, totŭ ast-felŭ gustulŭ colectivŭ alŭ publicului. Publiculŭ românŭ în prima epocă a poftei pentru citire n'avusese de unde. prin ce şi cum sĕ'şĭ subţieze gustulŭ şi sĕ'şĭ lumineze judecata pentru apreţiarea operilorŭ de artă. De aceea cetea d'avalma numai pentru a'şĭ sătura pofta. Traducţiunile cele mai rele, originalităţile cele mai pocite mergeau totŭ acolo. Făcea adecă aprópe ca Rusulŭ, care amesteca într'unŭ singurŭ castronŭ tóte felurile de bucate ce i-se serveau, sub cuvêntŭ că totŭ acolo se ducŭ şi că ar fi a perde unŭ timpŭ fórte preţiosŭ mâncândŭ în parte şi pe rêndŭ aceste bucate.

Adĭ nu mai este aşa. Primulŭ lucru ce se vede în renascerea gustului de astă-dĭ, — şi nu numai că se vede, dér ţi se impune a fi vĕdutŭ — este alegerea ce publiculŭ are în cele ce i-se dau a fi cetite, o alegere minuţósă. grea de mulţămitŭ, bănuitóre, s'ar crede că publiculŭ de astădĭ — permiteţi-mĭ espresiunea — a fostŭ adesea trasŭ pe sfóră, aşa că nu pune mâna pe ceva decâtŭ după îndelungă chibzuelă. Atuncĭ, ântâiu, nicĭ nu se gândiau, acum se şi resgândescŭ.

Căcĭ, altmintrelĭ, decă ar lua totŭ cu ochii închişĭ ca odinióră, şi astă-dĭ i s'ar oferi în cantitate acelaşŭ numĕrŭ de publicaţiunĭ, fiă volume, fiă broşure, fiă reviste cu maldarulŭ. Şi astă-dĭ suntŭ, de le-amŭ numĕra pe tóte câte ne sosescŭ şi de câte numai audimŭ, suntŭ cu sutele revistele, broşurile, volumele carĭ aparŭ în cele 40—50 de tipografii ale ţĕrei, fără a numĕra tipografiele din celelalte ţerĭ ale Românilorŭ.

O tipografiă în provinciă trebue, paremi-se, sĕ lucreze, căcĭ de aceea este tipografiă. Stăpânulŭ ei, de este deşteptŭ, n'are decâtŭ a se adresa la vre unŭ autorŭ din partea locului, a'i sgândări puţinŭ pofta de scrisŭ, a-i oferi o combinaţiune din cele mai „avantagióse“, cum dice dênsulŭ, pentru ca o broşură, o revistă, seu chiar unŭ respectabilŭ volumŭ se apară numai decâtŭ, mulţămită momelei făcute de tipografulŭ deşteptŭ, şi poftei autorului sgândăritŭ şi zădăritŭ de a trece la nemurire fără *returriţipiscă*.

Nu dicŭ că prin astfelŭ de combinaţiunĭ „avantagióse“ literatura română nu folosesce nicĭ odată, dér decă dămŭ peste câteva lucrărĭ bune în maldărulŭ ce poşta ne-aduce celŭ puţinŭ odată seu de două orĭ pe sĕptĕmână, în schimbŭ, Dumnedeule alŭ răbdării omenescĭ! câte nu suntŭ enormităţile şi parascoveniele ce n'arŭ fi eşitŭ pe lume de n'arŭ fi fostŭ mai susŭ numita „avantagiósă combinaţiune“? Numĕrulŭ acestora e fenomenalŭ.

Pentru ele, nepăsarea publicului continuă cu aceeaşĭ intensitate ca şi mai înainte. Nascŭ şi morŭ, adecă trecŭ dela librarŭ la băcanŭ, fără ca în acéstă durerósă călĕtoria cineva, afară de autorĭ, sĕ fi simţitŭ pentru ele că'i spuntă măcarŭ o lacrĕmă. Nascŭ cu decimile; dér morŭ cu decimile, aşa că echilibrulŭ se ţine în perfecţiune.

Ceea ce trăesce, şi prosperă, şi atrage atenţiunea publicului. precum şi laudele, lui este şi va fi totdeuna, şi la noi şi la tótă lumea, munca luminată, consciinţiósă şi stăruitóre. Când cetitorulŭ de astădĭ întâlneşce aşa ceva în cale-i, se opresce şi simte dorinţa, şi are voinţa de a face cunoscinţă cu o astfelŭ de lucrare. Discernămêntulŭ, alegerea şi hotărîrea acésta ne bucură; ele ne arată că astădĭ se'nţelege şi se deosibesce, ceea ce este unŭ semnŭ neîndoiosŭ că, decă au renăscută gustulŭ şi pofta de cetire, astădĭ ele se presintă cu condiţiunĭ de viabilitate, vorŭ trăi într'una. nu provisoriu. nu ca printr'unŭ accesŭ intermitentŭ.

E adevĕrŭ vechiu de totŭ acela care spune că „literatura este espresiunea societăţii“. Publiculŭ îşĭ face autorii cum este şi elŭ făcutŭ. Pasiunile lui predominante suntŭ şi trebuia sĕ fiă ale scriitorilorŭ. Puţinĭ suntŭ scriitorii de geniu, carĭ apucă în susulŭ curentului şi impunŭ gustulŭ lorŭ individualŭ gustului colectivŭ. Marea maioritate merge cu curentulŭ şi trăindŭ în societate are vederile, dorinţele şi poftele ei.

Alegĕndŭ astădĭ lucrulŭ bunŭ, apreţiându-lŭ după cum merită, şi distingĕndu-lŭ din grămada mediocrităţilorŭ şi nulităţilorŭ, publiculŭ taiă din rădĕcină isvorulŭ de vieţă alŭ lucrărilorŭ mediocre şi nule. Alege, prin urmare lucrurile vorŭ fi de cele pe alese. Nu se va mai vede pe aceeaşĭ mesă seu pe acelaşŭ raftŭ de bibliotecă unu scrĭitorŭ de frunte şi unŭ scrĭitorŭ de ceia carĭ, ca sonetulŭ lui Oronte din *Misantropul* lui Moliere, sunt *bons à mettre au cabinet*, suntŭ bunĭ celŭ puţinŭ de datŭ pe gârlă, orĭ prin tĕrgŭ cu nasulŭ tăiatŭ.

(„Românulŭ“.) Gion.

Luptele politice ale partideloru din trecutŭ.

Conferinţă ţinută la Ateneulu din Bucurescĭ.

„Românul“ face o dare de sémă despre conferinţa d-lui *Gr. Tocilescu*, asupra luptelorŭ politice ale partidelorŭ din trecutŭ în România. D-lŭ Tocilescu începe conferinţa, mărturisindŭ că, deşi studiulŭ sĕu se referă la trecutŭ, cu tóte acestea a esitatŭ, vedĕndŭ câtŭ de înverşunată e adĭ lupta politică între partide, ca nu cumva cuvintele lui sĕ fiă luate ca o alusiune la timpurile nóstre. D-sa ar dori

comerțŭ din Focșanĭ, constatândŭ că se duce în România brânză falsificată dela Brașovŭ, a cerutŭ ca autoritățile sĕ urmărescă punerea în consumațiă a brânzei falsificate.

Unŭ consumatorŭ din locŭ ne comunică în acéstă privință că și dĕszulŭ a cumpăratŭ în véra trecută din piéța Brașovului brânză și ducĕnd'o acasă a constatatŭ, că conține mai mulțĭ cartofĭ decâtŭ brânză.

In adevĕrŭ autoritățile competente de aci arŭ trebui sĕ fiă fórte atente în acéstă privință, de órece din causa càtorva falsificatorĭ, mai alesŭ precupețe straine, se compromite industria brânzei de Brașovŭ, care s'a doveditŭ atâtŭ de escelentă și bună.

Cei din România potŭ fi convinșĭ, că decă au cumpăratŭ brânză falsificată, acésta nu póte fi numită brânză de Brașovŭ, care, cumpĕrată dela industriașii și vĕndetorii cinstițĭ, remâne n'entrecută în calitate.

Concertŭ în Brașovŭ.

Mercurĭ 2/14 Martie a. c. se va da, precum amŭ anunțatŭ, în sala hotelului Nr. 1 unŭ *concertŭ* de către d-lŭ *Neculae Popovicĭ*, profesorŭ de cantŭ la liceulŭ românŭ de aci, cu concursulŭ D-șórei *Olga Grigorovicz* și alŭ D-lui *L. Frank*.

Programulŭ concertului este:

Partea I: 1. *Verdi*: Arie din Opera „Un ballo in maschera.“ 2. *a) Tartini*: „Larghetto“ din Sonata G-mol; *b) Bach*: „Air.“ 3. *a) R. Lassel*: „Und ob der holde Tag vergangen;“ *b) Schubert*: „Erlkönig;“ c) *Lassen*: „Sommerabend.“

Partea II: 4. *C. M. v. Weber*: Arie aus der Oper „Euryanthe.“ 5. *Fr. Mendelssohn-Bartholdy*: „Andante“ din Concertulŭ pentru violină Op. 62. 6. *a) G. Dima*: a] „Miedulŭ nopții,“ b] „Seguidilla.“ 7. *Denza*: „De m'ai iubi.“

Cum vedemŭ, programulŭ e fórte interesantŭ.

Inceputulŭ la $7\frac{1}{2}$ óre séra.

Prețulŭ întrării: loculŭ I. 1 fl. 50 cr., loculŭ II 1 fl., loculŭ de statŭ 60 cr., studenții 25 cr.

Biletele se potŭ căpĕta în librăriile d-lorŭ Ciurcu și Albrecht, precum și séra la cassă.

ULTIME SCIRĬ.

In camera francesă desbătendu-se asupra bugetului ministerului de resboiu, Lockroy cere esplicărĭ asupra proiectului de lege prin care se crează posturile a cincĭ inspectorĭ generalĭ ai armatei. Ministrulŭ de rĕsboiu a rĕspunsŭ că inspectorii au sĕ fiă delegațĭ ai ministerului de resboiu și mĕsura acésta e de însemnătate capitală, deórece permite *a supraveghia și studia mai bine pregătirile de rĕsboiu*, precum și a veghia asupra siguranței și apĕrării țĕrii. (Aplause).

Consiliulŭ de miniștri francesĭ s'a ocupatŭ în dilele acestea și cu faptulŭ, ca corăbii comerciale franceze sĕ nu pótă întra în porturĭ italiane. In curĕndŭ se va presenta camerei unŭ proiectŭ de lege urgentŭ, prin care *se se interdică întrarea corăbiilorŭ italiane în porturile francese*.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 7 Martie, nóptea. — „Reichsanzeiger“ (Monitorulŭ imperiului) anunță: La rĕcela generală ce și-a atras'o **împĕratulŭ Wilhelm** s'au mai adausŭ și durerĭ marĭ abdominale și apetitulŭ lui s'a mișoratŭ. In urma acésta 'i **scadŭ puterile în modŭ însemnatŭ.**

Berlinŭ, 7 Martie, $2\frac{1}{2}$ óre. — **Impĕratulŭ a durmitŭ rĕu.** Starea lui este multŭ mai nemulțămitóre. *Principele Wilhelm se află în palatŭ de trei óre, Bismarck de 2 óre.*

Viena, 7 Martie. — Scirile nefavorabile, sosite din Berlinŭ *au produsŭ mare panică la bursă.* Acțiunile de creditŭ au cădutŭ cu patru, renta de aurŭ cu 1 fl.

Sofia, 7 Martie. — Guvernulŭ bulgarŭ nu este nicĭ decum dispusŭ a se grăbi cu respunsulŭ la nota înaltei. Pórte, prin care se declară ilegală domnirea prințului de Coburg. Sosirea acestei note n'a cășunatŭ nicĭ o îngrijire guvernului bulgarŭ.

Constantinopolŭ, 7 Martie. — Cercurile diplomatice de aicĭ aștéptă, ca Rusia sĕ ia o nouă initiativă în cestiunea bulgară, dér se îndoesce în resultatulŭ ei practicŭ.

Clopotulŭ metropoliei din Bucurescĭ.

I. P. S. Metropolitulŭ Primatŭ alŭ Românie a primitŭ următórea scrisoare din partea D-lui A. Farra, consulŭ generalŭ alŭ României la Pesta.

Inaltŭ Prea Sânțite Părinte!

Viu respectuosŭ a aduce la cunoștință Eminenției Vóstre că, după invitțaiunea D-lui Walser, astă-dĭ m'am dus la fabrica d-sale pentru încercarea sunetului clopotului sântei Mitropolii.

Au asistatŭ cu acéstă ocasiune d. Matlekovitz, secretarŭ de Statŭ și ministru ad-interim la departamentulŭ agriculturei, industriei și comerciului, d. președinte alŭ Reuniunei industriale a țĕrei precum și mai multe persóne notabile dela autoritățile locale și părerea tuturora este că întréga lucrare a clopotului este unŭ capŭ de operă și că sunetulŭ sĕu dulce și puternicŭ, corespundĕndŭ tonului *fa* profundŭ, nu lasă nimicŭ de doritŭ, astfelŭ că opera d-lui Walser va obține de sigurŭ și înalta satisfacțiune a Eminenței Vóstre.

Clopotulŭ se va transporta la Bucurescĭ îndată ce timpulŭ și comunicațiunile vorŭ permite acésta.

Am onóre a fi cu respectuóse omagii și adĕncă venerațiune alŭ Eminenției Vóste

pré supusŭ și devotatŭ fiu

A. Farra.
consulŭ generalŭ.

DIVERSE.

Casa militară a Țarului. Casa militară a Țarului este alcătuită astădĭ de 233 de persóne, printre care se află: 87 de adiutanțĭ generalĭ, 44 de generalĭ și 92 adjutanțĭ personalĭ. Facŭ parte din suită: 13 membri ai familiei imperiale, 2 ducĭ de Leuchtenberg, 1 prințŭ de Oldenburg, 21 de prințĭ, 17 de conțĭ 12 baronĭ, 1 sultanŭ și 146 gentilomĭ. Efectivulŭ casei militare a împĕratului actualŭ a fostŭ cu multŭ micșoratŭ; sub Țarulŭ Alexandru II era de 430 de persóne. Din cele 233 de persóne arătate mai susŭ, suntŭ 126 de rușĭ, 40 de germanĭ, 5 polonesĭ, 7 finlandesĭ, 2 gruzianĭ, 1 mingrelianŭ, 2 imertianĭ, 1 abhaz, 2 românĭ, 1 armeanŭ și 1 Kirghiz.

Domnulŭ e de vină. O dómnă, soția unui fabricantŭ, angagiase, suntŭ câteva sĕptĕmânĭ, o bucătărésă, de care era fórte mulțămită, căcĭ era económă și gătea bucate gustóse. Alaltaerĭ însĕ acea bucătărésă modelă dete pe neașteptate concediu stăpânei sale. Dómna, dorindŭ a păstra în servițiulŭ sĕu o bucătărésă atâtŭ de bună, stăruia sĕ-i spună causa pentru care voesce a părăsi casa ei. În urma insistenței sale bucătărésa îi mărturisi că domnulŭ ar fi de vină. Stăpâna casei, tare surprinsă și fórte supĕrată, o întrebă: „Cum, bărbatulŭ meu? óre 'țĭ-a făcutŭ elŭ oferte netrebnice?“. „Ba!“, rĕspunse bucătărésa, „nicĭ vorbă nu e; dér sĕ vedĭ, am și eu unŭ amorezŭ, care 'mĭ-a disŭ erĭ: ascultă Anico, nu mai voiu de tine, am înțelesŭ acum că eștĭ o femeiă urîtă. Eu urîtă? 'i-am rĕspunsŭ, nu mĭ-ai spusŭ mai alaltaerĭ: drăguța mea, Anico, câtŭ de multŭ te iubescŭ! —Póte, 'mĭ-a replicat, că așa sĕ fi vorbit, dér acum am înțelesŭ că eștĭ urîtă ca ciuma, decă n'ai fi atâtŭ de urîtă, stăpânulŭ d-tale nu te-ar lăsa în pace, dér fiindŭ că nicĭ nu se uită la tine, nu încape îndoială că eștĭ urîtă“. Stăpâna casei se muncea înzadarŭ sĕ combată logica ciudată a amorezului bucătăresei, care stăruia a părăsi unŭ servițiu unde domnulŭ nu scie sĕ aprecieze farmecele sale. Póte că la o altă casă va găsi unŭ stăpânŭ mai puținŭ indiferentŭ și că amorezulŭ ei nu va mai avé a se plânge de nepăsarea noului ei stăpânŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 8 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.51	Vĕnd.	8.53
Argintŭ românescu .	„	8.45	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	101.—	„	102.—
Discontulu	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	95.25
Renta de hârtiă 5%	82.50
Imprumutulu căiloru ferate ungare .	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (1-ma emisiune) . .	93.50
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (2-a emisiune) . .	123.75
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	108.
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.75
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescu	99
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescu	122.
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	122.60
Renta de hârtiă austriacă	77.25
Renta de argintŭ austriacŭ	78.55
Renta de aurŭ austriacă	107.65
Losurĭ din 1860	132.—
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	855.—

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu

ca lupta se fiă mai puținŭ crâncenă, mai puținŭ pasionată de cum se anunță.

Se întrebă apoi conferențiarulŭ, decă în trecutŭ au esistatŭ partide organisate cum suntŭ astădĭ? Punĕndŭ cestiunea acésta d-lui Hașdĕu, d-sa i-ar fi rĕspunsŭ:

— „De ce mĕ întrebĭ? Lupte de personalitățĭ și lupte de domniă, da, au fostŭ. Partide însĕ politice, esistă óre astădĭ, ca sĕ fi esistatŭ în trecutŭ? Ca istoria. trecutulŭ mĕ intereséză mai multŭ și despre elŭ vorbescŭ și dicŭ: nu, partide politice n'au esistatŭ la noi“.

Nu e unŭ rĕu când o națiune, în locŭ de a fi indiferentă, se intereséză chiar cu pasiune de cestiunile ei vitale, ci din contră, e unŭ semnŭ că acea națiune e viuă și că trăesce. La acele popóre, carĭ prin trecutulŭ lorŭ au rĕmasŭ nemuritóre, vedemŭ că pasiunea politică atuncĭ a fostŭ mai pronunțată, când ele au atinsŭ sĕu s'au apropiatŭ de apogeul lorŭ de mărire.

Nu pasiunea politică omóră o națiune: din contră, ea îi dă nouĕ puterĭ. Ceea ce o omóră, suntŭ luptele de persónă, luptele egoiste.

D. Tocilescu ne spune, că la noi luptele partidelorŭ au avutŭ totdéuna unŭ caracteru personalŭ, egoistŭ. Țera eminaminte agricolă, continuă d-sa, adevĕratulŭ elementŭ românescŭ și în trecutŭ ca și acum este țĕranulŭ românŭ.

Noi n'am avut burghesiă până acum; amŭ avutŭ numai boierĭ și țĕranĭ. Lupte comanale, liberale, cum erau prin alte părțĭ între burghesie și feudalitate, n'au esistatŭ la noi. Românulŭ ședea la țĕră, pe la sate. Însășĭ capitala domenielorŭ nóstre se numea Tĕrgoviște, adecă tĕrgŭ mare, spre a se deosebi de acele focare mai micĭ, carĭ se numiau tĕrgșóre și carĭ erau unŭ felŭ de simulacru de orașe.

În orașele nóstre n'avemŭ o burghesie românéscă, ci unŭ amalgamŭ străinŭ, și ca probă, d-sa ne dă însușĭ numele de orașŭ (ungaresce *város)* și numele demnitarilorŭ carĭ îi cârmuiau: *șoltuzŭ, județŭ, pârcălabŭ.*

Ca orĭ-ce poporŭ de agricultorĭ, poporulŭ românŭ era fórte rĕsboinicŭ, și d-sa afirmă, că nu este altulu, care sĕ fi purtatŭ atâtea rĕsbóie ca poporulŭ nostru.

Partidŭ însĕ democraticŭ sĕu partidŭ conservatorŭ n'a esistatŭ în acestŭ poporŭ agricolŭ. Erau în adevĕrŭ câțĭva boerĭ, carĭ se puteau numi conservatorĭ, fiindŭ că voiau statulŭ quo. Ei se găseau fórte bine în situațiunea lorŭ de boierĭ și se temeau de o schimbare de lucrurĭ, care póte ar fi primejduitŭ liniștea lorŭ, aducĕndŭ turburărĭ în țĕră.

Aceștia țineau cu Turcii, cărora țera le plătea *haracĭ*, și arŭ fi dorit ca acéstă stare de lucrurĭ sĕ dureze la infinitŭ.

Alții, din potrivă, se adresau când la Ungurĭ, când la Polonĭ, ba la Turcĭ, numai spre a veni ei la domniă și a frămĕnta lumea.

La noi domnia nu era ereditară ci electivă, și acésta deschidea pofta ambițioșilorŭ la tronulŭ țĕrii. Este de însemnatŭ însĕ că o singură familiă, aceea a Basarabilorŭ, a stăpânitŭ mai multe secule aceste țĕrĭ. D-sa întră astfelŭ într'unŭ studiu amĕnunțitŭ alŭ sfâșierilorŭ din trecutŭ, și îlŭ trateză cu netăgăduita sa competință. Rivalitățile între Dăneștĭ și Drăculeștĭ, epoca atâtŭ de însemnată a lui Mihaiu Vitezulŭ; Cantacuzineștii Cantemireștii și Brâncoveanu, epoca fanarioțilorŭ, cu unŭ cuvĕntŭ tótă istoria nóstră trecută, dela împĕratulŭ Traianŭ, ni-se desfășură astfelŭ în tablourĭ interesante și pitorescĭ. Conferențiarulŭ se opresce cu predilecțiune la Mihaiu Vitezulŭ, la Mateiașŭ Pribégulŭ apoi, care descălică pentru a doua óră din „acelŭ românescŭ Ardelŭ“, ne arată în urmă drépta espiațiune a lui Brâncovénu.

Epoca lui Mavrocordatŭ îi dă însĕ ocasiunea de a arunca unŭ paradocs îndrăsnețŭ în istoria ideilorŭ din țĕra nóstră. D-sa, după ce descrie reformele acestuia, — carĭ sĕ scie în ce scopurĭ au fostŭ făcute, cu totulŭ fiscale, — conchide că fanariotulŭ este care a introdusŭ ideia liberalismului la noi.“ D-sa separă astfelŭ ideia de partidă națională, alŭ căreí focarŭ în trecutŭ a fostŭ Oltenia, — de unde orĭ ce ideiă națională a pornitŭ, — de ideia liberalismului, care ne vine dela Fanarŭ.

Și conclusiunea d-sale suntŭ vorbele lui Camille Desmoulins: *„O, libertate, câte crime nu se comitŭ în numele tĕu!“*

Mărturisimŭ, că ne-amŭ fi așteptatŭ ca d. Tocilescu, încheindŭ astfelŭ remarcabila d-sale analisă, sĕ ne fi indicatŭ măcarŭ, ce l'a hotărîtŭ pe d-sa ca sĕ ajungă la o asemenea conclusiune? Óre nu acelașŭ Mavrocordatŭ, esploatândŭ unŭ simțĕmĕntŭ totŭ atâtŭ de măreță ca și acela alŭ liberalismului, — simțimĕntulŭ patriotismului, — n'a estorcatŭ multe averĭ românescĭ? Insușĭ d. Tocilescu nĭ-a povestitŭ cum Mavrocordatŭ, făcĕndŭ apelŭ la Românĭ sĕ-i dea banĭ spre a rĕscumpăra Oltenia dela Austracĭ, a primitŭ până și dela o femeiă patriotică, Brâncovénca, 150 de pungĭ.

Altele suntŭ rădĕcinile liberalismului la noi.

„Libertatea, dice d. Iohn Lemoine, e o ideiă cultivată, care nu se prinde pe unŭ terenŭ sĕlbaticŭ.“ Ea nu putea încolți în inima lui Mavrocordatŭ.

Intre liberalismŭ și ceea ce a voitŭ Fanarulŭ la noi, e unŭ abisŭ, care nu se póte covârși cu unŭ paradox.

Incheiămŭ, cu acéstă restricțiune, darea nóstră de sémă, dorindŭ Ateneului și de aci în colo atâtŭ de instructive conferințe.

M.

Nr. 2165 ex 1888.

CONCURSŬ.

Pentru postulŭ de castelanŭ la castelulŭ din Branŭ, respective pentru postulŭ de inspectorŭ forestierŭ devenitŭ vacantŭ în urma resignărei la servițiu, se escrie prin acésta concursŭ.

Venitele sistemisate pentru acestŭ postŭ suntŭ următórele:

1. 300 fl. v. a. salarŭ anualŭ.
2. 120 fl. v. a. paușalŭ de drumŭ și diurne.
3. 40 fl. v. a. paușalŭ anualŭ pentru îmbrăcăminte.
4. Locuință naturală în castelulŭ din Branŭ.
5. 28 metri lemne de fagŭ, loco castelŭ.
6. Folosința grădinei celei marĭ a castelului și locurilorŭ de castelanŭ în unŭ prețŭ de arendă de 120 fl. v. a. pe anŭ.

Competenții pentru acestŭ postŭ au ca sĕ-șĭ documenteze cunoscințele școlare și praxa în servițiulŭ făcutŭ în scutirea pădurilorŭ și în servițiulu auxiliarŭ technicŭ, sĕ'șĭ aștérnă testimoniulŭ asupra examenului depusŭ în resortulŭ de inspectorŭ forestierŭ, și unŭ testimoniu estradatŭ de unŭ medicŭ orășenescŭ orĭ comitatensŭ, pe temeiulŭ căruia are sĕ se documenteze, cumcă competenții suntŭ de constituțiă corporalŭ sănĕtósă și tare și că organele de vedere și audire nu suntŭ defectuóse. Au sĕ documenteze mai departe prin testimoniu de botezŭ că nu au trecutŭ etatea de 40 anĭ, că cunoscŭ limba germană în vorbire și în scriere, că aparținŭ națiunei maghiare, preferindu-se mai cu sémă aceia, carĭ cunoscŭ limba română.

Petițiunile provĕdute cu amintitele documente au ca sĕ se aștérnă celŭ multŭ până **în 16 Martie a. c. înainte de prândŭ la 10 óre** subscrisului magistratŭ.

Brașovŭ, 25 Februarie 1888.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.